T085 TKL 3 (28) Luận Đại Trí Độ-Phẩm 58-Trong Mộng Nhập Tam Muội

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 75 1

GIAÛI THÍCH PHAÅM NAÊM MÖÔI TAÙM: TRONG MOÄNG NHAÄP TAM MUOÄI

KINH: Baáy giôø Xaù-lôïi-phaát hoûi Tu-boà-ñeà: Neáu Boà-taùt ôû trong moäng maø vaøo ba tam-muoäi Khoâng, Voâ töôùng, Voâ taùc thì coù theå coù ích ñoái vôùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät chaêng? Tu-boà-ñeà ñaùp: Neáu Boà-taùt ban ngaøy vaøo ba tam-muoäi coù ích ñoái vôùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thì ban ñeâm ôû trong moäng cuõng seõ coù ích. Vì sao? Vì ban ngaøy, ban ñeâm ôû trong moäng khoâng coù khaùc nhau. Neáu Boà-taùt ban ngaøy tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät coù ích, Boà-taùt aáy ôû trong moäng tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuõng neân coù ích. Xaù-lôïi-phaát hoûi: Boà-taùt neáu ôû trong moäng taïo nghieäp, nghieäp aáy coù tích tuï thaønh khoâng? Nhö Phaät daïy, heát thaûy phaùp nhö moäng neân khoâng tích tuï thaønh. Vì sao? Vì trong moäng khoâng coù phaùp tích tuï thaønh, neáu khi thöùc nhôù töôûng phaân bieät laïi, neân coù tích tuï thaønh. Tu-boà-ñeà hoûi: Neáu ngöôøi ôû trong moäng saùt sinh khi thöùc roài nhôù nghó, phaân bieät, thuû laáy töôùng saùt sinh, ta gieát nhö vaäy thích thuù chaêng? Vieäc aáy theá naøo? Xaù-lôïi-phaát ñaùp: Khoâng coù nhaân duyeân thì nghieäp khoâng sinh, khoâng coù nhaân duyeân thì tö duy khoâng sinh; coù nhaân duyeân thì nghieäp sinh, coù nhaân duyeân thì tö duy sinh. Tu-boà-ñeà noùi: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Khoâng coù nhaân duyeân nghieäp khoâng sinh, khoâng coù nhaân duyeân tö duy khoâng sinh; coù nhaân duyeân nghieäp sinh, coù nhaân duyeân tö duy sinh. Ñoái vôùi phaùp thaáy, nghe, hay, bieát coù taâm sinh, chaúng töø trong phaùp khoâng thaáy, nghe, hay, bieát taâm sinh; taâm aáy coù saïch coù nhô. Vì theá neân coù nhaân duyeân nghieäp sinh, chaúng töø khoâng coù nhaân duyeân nghieäp sinh; coù nhaân duyeân tö duy sinh, chaúng töø khoâng coù nhaân duyeân tö duy sinh. Xaù-lôïi-phaát hoûi: Nhö Phaät daïy heát thaûy caùc nghieäp, caùc tö duy xa lìa töï töôùng, laøm sao noùi coù nhaân duyeân neân nghieäp sinh, khoâng coù nhaân duyeân nghieäp khoâng sinh; coù nhaân duyeân neân tö duy sinh, khoâng coù nhaân duyeân tö duy khoâng sinh? Tu-boà-ñeà ñaùp: Vì chaáp thuû töôùng neân coù nhaân duyeân nghieäp sinh, chaúng töø khoâng coù nhaân duyeân nghieäp sinh. Vì chaáp thuû töôùng neân coù nhaân duyeân tö duy sinh, chaúng töø khoâng coù nhaân duyeân tö duy sinh. Xaù-lôïi-phaát hoûi: Neáu Boà-taùt ôû trong moäng boá thí, trì giôùi, nhaãn nhuïc, tinh taán, thieàn ñònh, tu trí tueä vaø ñem phöôùc ñöùc thieän caên aáy hoài höôùng ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc thì coù thaät hoài höôùng chaêng? Tu-boà-ñeà ñaùp: Boà-taùt Di-laëc ñang ôû tröôùc maët ñöôïc Phaät thoï kyù chaúng thoái chuyeån seõ laøm Phaät, neân hoûi Di-laëc, Di-laëc seõ ñaùp.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 75 2 Xaù-lôïi-phaát hoûi Boà-taùt Di-laëc raèng: Tu-boà-ñeà noùi Boà-taùt Di-laëc hieän ôû tröôùc maët ñöôïc Phaät thoï kyù

chaúng thoái chuyeån seõ laøm Phaät, Di-laëc seõ ñaùp. Di-laëc Boà-taùt noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: Seõ laáy danh Di-laëc ñaùp chaêng? Hoaëc laáy saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc ñaùp chaêng? Hoaëc laáy khoâng cuûa saéc ñaùp chaêng? Hoaëc laáy khoâng cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc ñaùp chaêng? Saéc khoâng theå ñaùp; thoï, töôûng, haønh, thöùc khoâng theå ñaùp. Khoâng cuûa saéc khoâng theå ñaùp; khoâng cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc khoâng theå ñaùp. Ta khoâng thaáy phaùp aáy coù theå ñaùp, khoâng thaáy ngöôøi hay ñaùp; ta khoâng thaáy ngöôøi ñöôïc thoï kyù, cuõng khoâng thaáy phaùp coù theå thoï kyù, cuõng khoâng thaáy nôi thoï kyù, heát thaûy phaùp aáy ñeàu khoâng hai, khoâng khaùc. Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi Boà-taùt Di-laëc: Nhö lôøi nhaân giaû noùi, nhö theá laø ñöôïc phaùp taùc chöùng chaêng? Di-laëc ñaùp: Nhö lôøi toâi vöøa noùi, nhö theá chaúng chöùng. Baáy giôø Xaù-lôïi-phaát suy nghó: Boà-taùt Di-laëc trí tueä raát saâu; laâu ngaøy tu boá thí, trì giôùi, nhaãn nhuïc, tinh taán, thieàn ñònh, tu trí tueä, vì theo nghóa voâ sôû ñaéc neân coù theå noùi nhö vaäy. Baáy giôø Phaät baûo Xaù-lôïi-phaát: YÙ oâng nghó sao? OÂng duøng phaùp aáy ñöôïc A-la-haùn, coù thaáy phaùp aáy chaêng? - Xaù-lôïi-phaát thöa: Khoâng thaáy. - Naøy Xaù-lôïi-phaát! Boà-taùt tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuõng nhö vaäy, khoâng nghó raèng tu phaùp aáy seõ ñöôïc thoï kyù; tu phaùp aáy ñaõ ñöôïc thoï kyù; tu phaùp aáy seõ ñöôïc phaùp Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc Nhö vaäy, Xaù-lôïi-phaát! Boà-taùt tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng nghi ta hoaëc ñöôïc hoaëc chaúng ñöôïc, maø töï bieát thöïc ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. LUAÄN: Hoûi: Xaù-lôïi-phaát vì côù gì ñem vieäc trong moäng gaïn hoûi Boà-taùt veà ba tam-muoäi? Ñaùp: Vì vieäc trong moäng hö doái nhö cuoàng nhö ñieân, chaúng phaûi thaáy thaät, coøn ba tam-muoäi laø phaùp thaät. Laïi, caùc choã khaùc noùi ôû trong moäng cuõng coù ba thöù: thieän, baát thieän vaø voâ kyù. Neáu Boà-taùt laáy thieän taâm tu ba tam-muoäi thì ñöôïc phöôùc ñöùc. Nhöng moäng laø vieäc cuoàng si khoâng theå ôû trong ñoù tu thaät phaùp ñöôïc quaû baùo; neáu coù thaät phaùp thôøi khoâng goïi laø moäng. Vì theá neân hoûi: Neáu Boà-taùt ôû trong moäng tu ba tam-muoäi coù taêng tröôûng Baùt-nhaõ Ba-la-maät vaø phöôùc ñöùc, nhoùm caùc thieän caên gaàn Phaät ñaïo chaêng? YÙ Tu-boà-ñeà laø, neáu noùi taêng tröôûng thì moäng laø hö doái, coøn Baùt-nhaõ laø thaät phaùp, laøm sao taêng tröôûng ñöôïc? Neáu noùi khoâng coù taêng tröôûng thì trong moäng coù thieän, laøm sao khoâng coù taêng tröôûng? Khoâng ñöôïc ñaùp raèng, coù taêng tröôûng, khoâng taêng tröôûng. Theá neân Tu-boà-ñeà xa lìa caâu naïn vaán veà hai beân aáy, neân ñem thöïc töôùng caùc phaùp ñeå ñaùp: Coøn phaù haønh nghieäp taïo trong ban ngaøy huoáng gì taïo trong moäng raèng: Boà-taùt

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 75 3 neáu trong ban ngaøy tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät coù ích, thì trong ban ñeâm tu cuõng neân coù ích. Nhöng vì trong ban ngaøy tu coøn khoâng coù ích, huoáng gì tu trong moäng? Vì sao? Vì trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng phaân bieät coù töôùng ngaøy ñeâm. Xaù-lôïi-phaát nghe Tu-boà-ñeà noùi ñaõ bieát Baùt-nhaõ khoâng theâm, khoâng bôùt, khoâng coøn gaïn hoûi gì nöõa. Nay laïi nhaân vieäc khaùc hoûi vieäc trong moäng: “Naày Tu-boà-ñeà! Neáu trong moäng taïo nghieäp, nghieäp aáy coù tích tuï thaønh, nghieäp aáy thaät

coù tích tuï thì nghieäp aáy coù theå thaønh quaû baùo chaêng? Nghieäp aáy neáu coù thaät, thì Phaät thöôøng noùi heát thaûy phaùp khoâng, nhö moäng, khoâng theå tích tuï thaønh ñöôïc. Vì sao? Vì taâm moäng vi teá, yeáu ôùt, khoâng theå tích tuï thaønh nghieäp. Trong ban ngaøy taâm vi teá yeáu ôùt coøn khoâng theå tích tuï thaønh, huoáng gì trong moäng! Neáu khi thöùc phaân bieät trong moäng ñaõ sinh taâm thieän, baát thieän laø ñaõ coù theå tích tuï thaønh. Tu-boà-ñeà hoûi: Nhö ngöôøi trong moäng gieát ngöôøi, khi thöùc daäy phaân bieät raèng ta gieát, theá laø khoaùi chaêng? Nghieäp aáy theá naøo, coù tích tuï thaønh chaêng? Xaù-lôïi-phaát ñaùp: Heát thaûy nghieäp trong ngaøy hoaëc ñeâm ñeàu töø nhaân duyeân sinh, khoâng coù nhaân duyeân thì khoâng sinh. Tu-boà-ñeà chaáp nhaän lôøi aáy: Ñuùng vaäy, nghieäp coù nhaân duyeân thì sinh, khoâng coù nhaân duyeân thì khoâng sinh; tö duy coù nhaân duyeân thì sinh, khoâng coù nhaân duyeân thì khoâng sinh. Nghieäp laø thaân nghieäp, khaåu nghieäp; tö duy laø chæ yù nghieäp. Tö laø nghieäp thaät, coøn thaân, khaåu nghieäp vì do tö neân goïi laø nghieäp. Ba nghieäp aáy nhaân nôi boán thöù laø, hoaëc thaáy hoaëc nghe, hoaëc hieåu hoaëc bieát, nhaân boán thöù aáy taâm sinh, taâm aáy theo nhaân duyeân sinh hoaëc tònh hoaëc baát tònh; toäi nghieäp laø baát tònh, phöôùc duyeân laø tònh. Theá neân, neáu ôû trong moäng thaáy gì ñeàu nhaân vieäc thaáy, nghe, hay, bieát tröôùc ñoù. Trong moäng taïo thieän, aùc, vì söï nguû nghæ che taâm, khoâng ñöôïc töï taïi khoâng coù theá löïc neân khoâng theå tích tuï thaønh quaû baùo. Neáu nghieäp aáy khi thöùc daäy ñem taâm thieän aùc hoøa hieäp neân coù theå giuùp thaønh quaû baùo. YÙ Tu-boà-ñeà laø, trong moäng taïo nghieäp thaät coù tích tuï thaønh. Vì sao? Vì coù nhaân duyeân môùi sanh khôûi, neân taâm trong ban ngaøy vôùi taâm trong moäng khoâng khaùc nhau. Vì sao? Vì ñeàu nhaân nôi boán thöù thaáy nghe hay bieát laøm sinh khôûi. Xaù-lôïi-phaát laáy "khoâng taùnh" ñeå gaïn Tu-boà-ñeà: "Nhö Phaät noùi heát thaûy caùc nghieäp xa lìa töï töôùng, oâng laøm sao noùi chaéc caùc nghieäp nhaân duyeân sinh, khoâng coù nhaân duyeân khoâng sinh?" Tu-boà-ñeà ñaùp: Caùc phaùp tuy "khoâng", xa lìa töï töôùng, nhöng phaøm phu chaáp thuû töôùng, coù nhaân duyeân neân nghieäp sinh; neáu khoâng chaáp thuû töôùng, khoâng coù nhaân duyeân thôøi nghieäp khoâng sinh. Theá neân bieát, heát thaûy nghieäp ñeàu töø nhaân duyeân chaáp thuû töôùng neân coù, trong ban ngaøy vaø trong moäng khoâng khaùc nhau.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 75 4

Xaù-lôïi-phaát laïi hoûi: Neáu Boà-taùt ôû trong moäng tu saùu Ba-la-maät roài hoài höôùng Voâ thöôïng ñaïo laø thaät hoài höôùng chaêng? Neáu trong moäng vaø trong ban ngaøy khoâng khaùc nhau, thì ôû trong moäng hoài höôùng seõ phaûi laø thaät? Laïi, neáu trong ban ngaøy coù taâm chaáp tröôùc thuû töôùng, thì khoâng goïi laø hoài höôùng, huoáng gì khi nguû nghæ che taâm? Tu-boà-ñeà cho hai vaán naïn aáy saâu xa, khoù ñaùp neân noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát neân hoûi Di-laëc. Hoûi: Di-laëc côù gì chæ noùi "khoâng" maø chaúng ñaùp? Ñaùp: Hai ñaïi ñeä töû aáy vì lôïi ích cho Boà-taùt, neân phaân bieät thöùc vôùi moäng, hoaëc ñoàng, hoaëc khaùc. Vì Phaät thöôøng noùi heát thaûy phaùp nhö moäng, vaäy neáu trong ban ngaøy haønh ñaïo thì trong moäng cuõng coù theå haønh ñaïo. Di-laëc thaáy hai ngöôøi ñeàu coù choã

chaáp, khoâng theå thoâng suoát neân Di-laëc khoâng ñaùp. Laïi coù ngöôøi noùi Di-laëc laáy "khoâng" ñeå ñaùp. Xaù-lôïi-phaát hoûi Di-laëc: "Nhö "khoâng" ñöôïc noùi, laáy ñoù laøm chöùng ñaéc chaêng?" YÙ Xaù-lôïi-phaát laø neáu laáy "khoâng" laøm chöùng ñaéc töùc muoán sinh naïn vaán, sao laøm chöùng ñaéc ñöôïc? Neáu khoâng chöùng ñaéc, nhö vaäy töï oâng chaúng ñöôïc, chaúng bieát laøm sao noùi ñöôïc. YÙ Di-laëc laø: OÂng laáy Nieát-baøn laøm chöùng ñaéc, ta cho Nieát-baøn cuõng khoâng, vì voâ sôû ñaéc neân chaúng chöùng ñaéc. Coù ngöôøi noùi: Vì Di-laëc chöa ñaày ñuû Phaät phaùp neân noùi khoâng laøm chöùng ñaéc. Phaùp cuûa Boà-taùt laø neân bieát khoâng, voâ töôùng, voâ taùc, chaúng neân chöùng ñaéc. Baáy giôø Xaù-lôïi-phaát nghó raèng: Boà-taùt Di-laëc coù trí raát saâu, noùi ñöôïc nhö vaäy, bieát ñöôïc töôùng Nieát-baøn maø khoâng thuû chöùng, aáy goïi laø raát saâu. Trong ñaây Xaù-lôïi-phaát töï noùi nhaân duyeân: Vì Di-laëc laâu ngaøy tu saùu Ba-la-maät neân coù trí raát saâu. YÙ Xaù-lôïi-phaát laø, Di-laëc keá tieáp seõ laøm Phaät, neân coù theå ñaùp maø khoâng ñaùp. Vì vaäy Phaät trôû laïi hoûi Xaù-lôïi-phaát: YÙ oâng nghó sao? OÂng thaáy duøng phaùp aáy ñöôïc A-la-haùn chaêng? Xaù-lôïi- phaát thöa: Khoâng thaáy. Vì sao? Vì phaùp aáy khoâng, voâ töôùng, voâ taùc thì laøm sao thaáy ñöôïc? Neáu thaáy ñöôïc töùc laø coù töôùng, maét thòt, maét trôøi phaân bieät thuû töôùng neân khoâng theå thaáy; maét tueä khoâng coù phaân bieät töôùng neân cuõng chaúng thaáy, vì vaäy ñaùp chaúng thaáy. Phaät daïy: Boà-taùt cuõng nhö vaäy, khi ñöôïc Voâ sanh nhaãn, khoâng noùi raèng ta nhôø thaáy phaùp aáy maø ñöôïc thoï kyù seõ ñöôïc voâ thöôïng ñaïo. Tuy khoâng khôûi leân caùi thaáy aáy nhöng cuõng chaúng sinh nghi: Ta chaúng ñöôïc Voâ thöôïng ñaïo. Nhö oâng tuy chaúng thaáy phaùp nhöng cuõng chaúng nghi ta thaønh A-la-haùn hay chaúng thaønh A-la-haùn. KINH: Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Coù Boà-taùt khi tu Thí Ba-la-maät, gaëp ngöôøi ñoùi reùt, laïnh leõo, aùo chaên raùch röôùi, Boà-taùt neân nguyeän raèng: "Tuøy

theo bao nhieâu thôøi gian ta tu boá thí cuõng nhö khi ta ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc khieán chuùng sinh ôû coõi nöôùc ta khoâng coù nhöõng vieäc nhö vaäy; traùi laïi aùo chaên, aên uoáng, duïng cuï nuoâi soáng seõ nhö coõi trôøi Töù thieân vöông, trôøi Ba möôi ba, trôøi Daï-ma, trôøi Ñaâu-suaát-ñaø, trôøi Hoùa- laïc, trôøi Tha hoùa töï taïi." Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû Thí Ba-la-maät, coù theå ñeán gaàn Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Khi tu Giôùi Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh saùt sinh cho ñeán taø kieán, nhieàu beänh, cheát yeåu, nhan saéc chaúng ñeïp, khoâng coù uy ñöùc ngheøo thieáu taøi vaät, sinh vaøo nhaø haï tieän, hình thuø queø quaët, xaáu xí, Boà-taùt neân nguyeän raèng: "Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu Giôùi Ba-la-maät cuõng nhö khi ta ñöôïc thaønh Phaät, khieán chuùng sinh ôû coõi nöôùc ta khoâng coù caùc vieäc nhö vaäy." Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû Giôùi Ba-la-maät, ñeán gaàn Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu Nhaãn Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh giaän döõ, maéng nhieác laãn nhau, duøng dao, gaäy, ngoùi, ñaù taøn haïi, cöôùp ñoaït maïng soáng cuûa nhau, Boà-taùt neân nguyeän raèng: "Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu Nhaãn Ba-la-maät cuõng

nhö khi ta ñöôïc thaønh Phaät, khieán chuùng sinh ôû coõi nöôùc ta khoâng coù caùc vieäc nhö vaäy, traùi laïi xem nhau nhö cha meï, nhö anh em, nhö chò em, nhö thieän tri thöùc, ñeàu haønh töø bi.” Naøy Tu- boà-ñeà! Tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû Nhaãn Ba-la-maät, gaàn ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh Giaùc. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu Taán Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh bieáng nhaùc, khoâng sieâng tinh taán, xa boû ba thöøa Thanh vaên, Bích-chi Phaät, Phaät thöøa; Boà-taùt neân nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu Taán Ba-la-maät cuõng nhö khi ta ñöôïc thaønh Phaät, khieán chuùng sinh ôû coõi nöôùc ta khoâng coù caùc vieäc nhö vaäy, traùi laïi heát thaûy chuùng sinh ñeàu sieâng tu tinh taán, ñoái vôùi ba thöøa ñeàu ñöôïc ñoä thoaùt.” Naøy Tu-boà-ñeà! Boà- taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû Taán Ba-la-maät, ñeán gaàn Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu Thieàn Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh bò naêm trieàn caùi che laáp, ñoù laø tham duïc, saân nhueá, thuøy mieân, traïo hoái, nghi laøm maát sô thieàn cho tôùi ñeä Töù thieàn, maát töø, bi, hyû, xaû, maát hö khoâng xöù, thöùc xöù, voâ sôû höõu xöù, phi phi töôûng xöù, Boà-taùt neân nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu Thieàn Ba-la-maät cuõng nhö khi ta ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, khieán chuùng sinh ôû coõi nöôùc ta khoâng coù caùc vieäc nhö vaäy.” Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû Thieàn Ba-la-maät, ñeán gaàn Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thaáy chuùng

sinh ngu si, maát chaùnh kieán thuoäc theá gian vaø xuaát theá gian, hoaëc noùi khoâng coù nghieäp, khoâng coù nhaân duyeân cuûa nghieäp, hoaëc noùi ngaõ laø thöôïng, hoaëc noùi ngaõ ñoaïn dieät, hoaëc noùi khoâng coù gì, Boà-taùt neân nguyeän raèng “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh, cuõng nhö khi ta ñöôïc thaønh Phaät, khieán chuùng sinh ôû coõi nöôùc ta khoâng coù caùc vieäc nhö vaäy.” Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû Baùt-nhaõ Ba-la-maät, ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh ôû vaøo ba nhoùm: moät laø nhoùm chaùnh ñònh, hai laø nhoùm taø ñònh, ba laø nhoùm baát ñònh, Boà-taùt neân nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu saùu Ba-la-maät, laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh, cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán chuùng sinh ôû coõi nöôùc ta khoâng coù nhoùm taø ñònh cho ñeán khoâng coù teân aáy.” Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh ôû trong ñòa nguïc, ngaõ quyû, suùc sinh neân phaùt nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu saùu Ba-la-maät laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh, cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán trong coõi nöôùc ta cho ñeán khoâng coù caùi teân ba ñöôøng aùc. Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy coõi ñaát trô

truïi, choâng gai; nuùi goø, khe hoá nhieàu choã nhô nhôùp, Boà-taùt neân nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu saùu Ba-la-maät laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh; cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán trong coõi nöôùc ta khoâng coù caùc vieäc xaáu xa nhö vaäy, traùi laïi coõi nöôùc baèng phaúng nhö baøn tay.” Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy coõi nöôùc thuaàn laø ñaát khoâng coù vaøng baïc, chaâu baùu, Boà-taùt neân nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu saùu Ba-la-maät, laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh; cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán trong coõi nöôùc ta laáy caùt vaøng raûi ñaát.” Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû saùu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh coù ñieàu luyeán ñaém, neân phaùt nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu saùu Ba-la-maät, laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh, cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 75 7

ta khoâng coù ñieàu luyeán ñaém.” Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, ñeán gaàn Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy caùc haïng chuùng sinh Saùt-ñeá-lôïi, Baø-la-moân, Tyø-xaù, Thuû-ñaø-la, neân phaùt nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu saùu Ba-la-maät, laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh, cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc ta khoâng coù teân goïi veà boán giai caáp ñoù.” Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy, coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, ñeán gaàn Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh coù keùm, vöøa, hôn; sinh vaøo nhaø keùm, vöøa, hôn, neân phaùt nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu saùu Ba-la-maät, laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh; cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc ta khoâng coù ñieàu hôn keùm nhö vaäy.” Naøy Tu- boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy saéc töôùng chuùng sinh moãi moãi sai bieät, neân phaùt nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu saùu Ba-la-maät, laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh; cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc ta khoâng coù saéc töôùng moãi moãi sai bieät, traùi laïi heát thaûy chuùng sinh ñeàu ñoan chính, tinh khieát, thaønh töïu saéc ñeïp.” Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh coù chuû, neân phaùt nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu saùu Ba-la-maät, laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh; cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc ta khoâng

coù teân goïi chuû cho ñeán khoâng coù hình töôïng aáy, töø Phaät laø ñaáng Phaùp vöông (vua phaùp).” Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh coù saùu ñöôøng sai bieät, neân phaùt nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu saùu Ba-la-maät, laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh; cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc ta khoâng coù teân goïi saùu ñöôøng laø ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh, thaàn, trôøi, ngöôøi, traùi laïi heát thaûy chuùng sinh ñeàu ñoàng moät nghieäp, tu boán nieäm xöù cho ñeán Taùm phaàn Thaùnh ñaïo.” Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, choùng ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 75 8

Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh coù boán loaïi sinh: noaõn sinh, thai sinh, thaáp sinh vaø hoùa sinh, neân phaùt nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu saùu Ba-la-maät laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh; cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc ta khoâng coù ba loaïi sinh, traùi laïi ñeàu bình ñaúng moät loaïi hoùa sinh.” Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh khoâng coù naêm thaàn thoâng, neân phaùt nguyeän raèng: “Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu saùu Ba-la-maät laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh; cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc ta, heát thaûy ñeàu ñöôïc naêm thaàn thoâng cho ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng.” Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh coù hoaïn naïn veà ñaïi tieän, tieåu tieän, neân phaùt nguyeän raèng: “Khi ta thaønh Phaät khieán chuùng sanh trong coõi nöôùc ta ñeàu laáy vieäc vui phaùp laøm thöùc aên, khoâng coù hoaïn naïn veà ñaïi tieän tieåu tieän, cho ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng.” Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh khoâng coù aùnh saùng, neân phaùt nguyeän: “Khi ta thaønh Phaät khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc ta ñeàu coù aùnh saùng, cho ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng.” Laïi nöõa, Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy coù söï tính ñeám ngaøy, thaùng, naêm, thì tieát, neân phaùt nguyeän raèng: “Khi ta thaønh Phaät khieán trong coõi nöôùc ta khoâng coù teân goïi veà ngaøy, thaùng, naêm cho ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng.” Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh thoï maïng ngaén nguûi, neân phaùt nguyeän raèng: “Khi ta thaønh Phaät khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc ta kieáp soá, thoï maïng voâ löôïng, cho ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng.” Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh khoâng coù töôùng toát, neân phaùt nguyeän raèng: “Khi ta thaønh Phaät khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc ta ñeàu thaønh töïu ba möôi hai töôùng cho ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng.” Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh xa lìa caùc thieän caên, neân phaùt nguyeän raèng: “Khi ta thaønh Phaät khieán chuùng sinh

trong coõi nöôùc ta thaønh töïu caùc thieän caên, duøng phuùc ñöùc aáy coù theå cuùng döôøng chö Phaät, cho ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng.” Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 75 9

coù ba ñoäc, boán beänh, neân phaùt nguyeän raèng: “Khi ta thaønh Phaät khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc ta khoâng coù boán beänh: reùt, soát, beänh gioù, ba loaïi taïp beänh vaø ba beänh ñoäc, cho ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng.” Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sinh theo tam thöøa, neân phaùt nguyeän raèng: “Khi ta thaønh Phaät khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc ta khoâng coù teân goïi Nhò thöøa, chæ toaøn Ñaïi thöøa cho ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng.” Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, thaáy chuùng sanh coù taêng thöôïng maïn, neân phaùt nguyeän raèng: “Khi ta thaønh Phaät khieán chuùng sinh trong coõi nöôùc ta khoâng coù teân goïi taêng thöôïng maïn, cho ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng.” Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät caàn phaûi phaùt nguyeän: Neáu ta coù aùnh saùng, soáng laâu coù haïn löôïng, taêng chuùng coù giôùi haïn, thì seõ phaùt nguyeän raèng: “Ta tu saùu Ba-la-maät laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh; cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán ta coù aùnh saùng, soáng laâu khoâng coù haïn löôïng, taêng chuùng khoâng giôùi haïn, cho ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng.” Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, neân phaùt nguyeän raèng: “Neáu coõi nöôùc ta coù haïn löôïng thì seõ phaùt nguyeän: Tuøy theo bao nhieâu thôøi gian ta tu saùu Ba-la-maät, laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh; cuõng nhö khi ta thaønh Phaät, khieán coõi nöôùc ta nhö haèng haø sa coõi Phaät.” Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi tu saùu Ba-la-maät, neân nghó raèng: “Tuy trong ñöôøng daøi sinh töû, chuùng sinh coù nhieàu caên tính, baáy giôø ta neân nhôù nghó chaân chính nhö vaày: Bieân giôùi sinh töû nhö hö khoâng; bieân giôùi caên tính cuûa chuùng sinh cuõng nhö hö khoâng, trong ñoù thaät teá khoâng coù sinh töû qua laïi, cuõng khoâng coù ngöôøi giaûi thoaùt.” Boà-taùt tu nhö vaäy coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, ñeán gaàn trí Nhaát thieát chuûng. LUAÄN: Hoûi: Vì coù thöù lôùp gì maø noùi Boà-taùt thaáy chuùng sinh ñoùi khaùt, laïnh leõo...? Ñaùp: Boà-taùt vöôït qua Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñòa, ñöôïc thoï kyù Voâ sinh phaùp nhaãn, khoâng coøn coù vieäc gì khaùc chæ coù moät vieäc laø laøm nghieâm tònh coõi Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh. Nay noùi nhaân duyeân nghieâm tònh coõi Phaät laø khi thaáy töôùng coõi nöôùc baát tònh, thì nguyeän coõi nöôùc ta khoâng coù caùc vieäc nhö vaäy, neân thöù lôùp noùi vieäc aáy. Boà-taùt khi tu Thí Ba-la-maät, neáu thaáy chuùng sinh ñoùi khaùt, aùo chaên raùch röôùi lieàn nghó raèng: Ta chöa thaønh töïu phöôùc ñöùc vaø trí tueä neân khoâng theå caáp ñuû

söï caàn duøng cho chuùng sinh; neáu ta chæ tu taâm töø bi thì ñoái vôùi chuùng sinh khoâng coù lôïi ích, luùc baáy giôø ta seõ tu haønh maïnh meõ ba thöù phöôùc ñöùc,

truï trong ba thöù phöôùc ñöùc aáy coù theå laøm cho chuùng sinh baàn cuøng ñöôïc sung tuùc, ñoù laø phöôùc ñöùc ñöôïc laøm Chuyeån luaân Thaùnh vöông, hoaëc laøm Thieân vöông, hoaëc laøm Thaùnh nhaân coù thaàn thoâng, môùi coù theå daãn daét chuùng sinh, phaù loøng xan tham cuûa hoï, khieán tu boá thí. Do nhaân duyeân chuùng sinh boá thí cho ñeán Boà-taùt boá thí, neân sau khi thaønh Phaät, trong coõi nöôùc khoâng coù keû ngheøo cuøng, traùi laïi taâm muoán gì ñeàu coù ñöôïc, nhö caùc vaät coù ñöôïc cuûa coõi trôøi thöù saùu ôû coõi Duïc:" Nhö vaäy, Boà-taùt tuøy luùc baáy giôø chöùa nhoùm coâng ñöùc boá thí, neân quaû baùo ñöôïc sung maõn heát thaûy. Vì sao? Vì heát thaûy phaùp höõu vi ñeàu thuoäc nhaân duyeân sinh; nhaân duyeân tu thieän ñaày ñuû neân coù theå tuøy yù ñöôïc quaû baùo. Laïi nöõa, chuùng sinh vì nhaân duyeân phaù vieäc trì giôùi neân thoï maïng ngaén, nhieàu beänh, khoâng coù uy ñöùc. Boà-taùt nguyeän raèng: "Ta töï ñaày ñuû trì giôùi, cuõng daïy chuùng sinh trì giôùi. Caùc nguyeän nhoû nhaët khaùc cuõng nhö vaäy cöù theo nghóa phaân bieät." Nghóa cuûa lôøi nguyeän toái haäu chaúng roõ raøng neân nay löôïc noùi: Boà-taùt khôûi nguyeän nhö treân, sinh taâm moûi meät nhaøm chaùn nghó raèng: Theo Phaät ñaïo phaûi tu haønh coâng ñöùc traûi voâ löôïng, voâ bieân, voá soá kieáp roài sau naøy môùi ñöôïc. Nhöng soá naêm cuûa moät kieáp khoâng theå ñeám ñöôïc, neân Phaät duøng thí duï chæ daïy, huoáng gì voâ löôïng voâ bieân voâ soá kieáp soáng cheát, chòu caùc khoå naõo. Chuùng sinh cuõng voâ löôïng voâ bieân, khoâng theå duøng thí duï, toaùn soá bieát ñöôïc; chæ chuùng sinh nhö soá vi traàn trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi coøn khoù ñoä, huoáng gì laø chuùng sinh nhö soá vi traàn trong möôøi phöông voâ löôïng theá giôùi maø coù theå ñoä ñöôïc. Vì vieäc aáy neân taâm sinh thoái chuyeån; aáy goïi laø nhôù nghó taø. Theá neân Phaät daïy: Boà-taùt phaûi chaùnh öùc nieäm raèng, ñöôøng sinh töû tuy daøi, nhöng vieäc aáy ñeàu khoâng, nhö hö khoâng, nhö thaáy trong moäng, chaúng phaûi thaät daøi, khoâng neân sinh taâm nhaøm chaùn. Laïi, ñôøi vò lai laø caûnh sôû duyeân cuûa moät nieäm, cuõng chaúng phaûi daøi. Laïi nöõa, Boà-taùt coù voâ löôïng löïc phöôùc ñöùc vaø trí tueä neân coù theå vöôït qua voâ löôïng kieáp. Do caùc nhaân duyeân nhö vaäy, khoâng neân sinh taâm nhaøm chaùn. Trong ñaây Phaät noùi nhaân duyeân lôùn, ñoù laø sinh töû nhö hö khoâng, chuùng sinh cuõng nhö hö khoâng; chuùng sinh tuy nhieàu nhöng cuõng khoâng nhaát ñònh thaät coù chuùng sinh, nhö chuùng sinh voâ bieân, voâ löôïng, trí tueä Phaät cuõng voâ bieân voâ löôïng neân Phaät ñoä sinh cuõng chaúng khoù; theá neân Boà-taùt khoâng neân sinh taâm meät moûi, nhaøm chaùn.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.